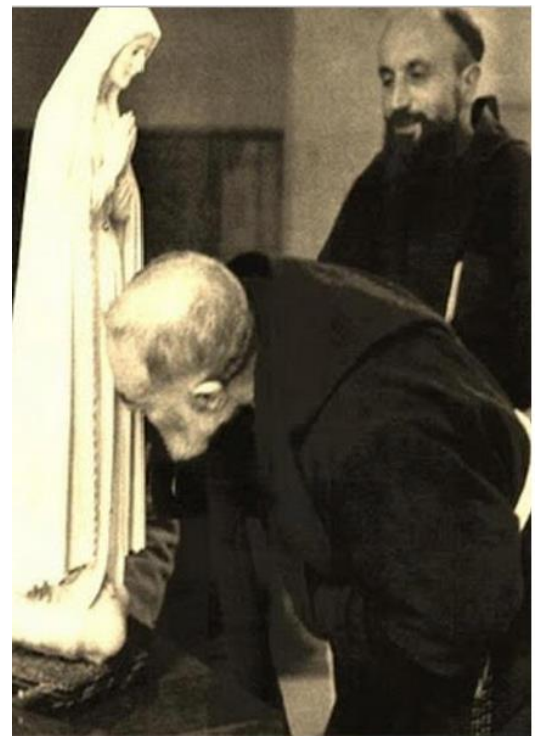

HOOFDSTUK VI: TOT AAN DE LAATSTE DAG (1958-1968)

Terug naar af?

"De Casa is gekocht met het bloed van Pater Pio..., het bloed van de stigmata, zeker, maar ook het bloed van zijn ziel." De Kapucijnen hadden hun geld verkeerd geïnvesteerd en waren in 1958 failliet én diep in de schulden. Sinds de absolute armoede van Franciscus verlaten moest worden, zijn ook de Franciscanen betrokken in het wel en wee van de mammon. Maar in San Giovanni stroomde het geld binnen ten bate van de kliniek. De oversten plaatsten Pater Pio toen in een heel lastig parket. Ze eisten van hem financiële hulp uit de Casa-fondsen. Pater Pio weigerde, het geld was immers niet van hem. Hij werd beticht van ongehoorzaamheid en -hoe ver kan ook een religieus gaan- er werden microfoons geplaatst in de biechtstoel van Pater Pio, om zijn geldschieters te achterhalen. Normaal waarschuwde zijn Engelbewaarder als de duivel hem voor de gek hield, maar wanneer mensen 'duivelse' trucs gaan uithalen is alles minder doorzichtig. Deze microfoons waren niet alleen een vergrijp tegen Pater Pio, maar meer nog een schending van het biechtgeheim. De gestigmatiseerde was diep geschokt toen hij ervan hoorde. Eerder had hij door de Kerk voor de Kerk geleden, nu leed hij door zijn eigen Orde, maar droeg dit 'zielenbloed' op voor de groei van de Casa.

Twee jaar na de opening van de Casa was er al een tekort aan bedden en bouwde men er een vleugel bij. Pater Pio wordt er zelf behandeld aan nierstenen. In 1959 is hij drie maanden zwaar ziek, ongetwijfeld de weerslag van de situatie binnen de Orde. Hij volgt de officies door een luidspreker en spreekt af en toe de gelovigen vanaf zijn ziekbed toe. Op 1 juli wordt de grote nieuwe kerk ingewijd. Het Maria-mozaïek boven het altaar is een geschenk van Paus Johannes XXIII. En in augustus draagt men het beeld van Onze Lieve Vrouw van Fatima door de straten van San Giovanni. Wanneer een helikopter dit weer meeneemt is Pater Pio diep teleurgesteld. "*Mijn Moeder, sinds U hier in Italië bent, lijd ik, vastgehouden door ziekte. En nu U vertrekt, zegt U geen woord?*" Ter plekke kreeg hij zijn krachten terug:

"Ik ben genezen."ⁱⁱⁱ Onze Lieve Vrouw van Fatima, Wier boodschap uit 1917 Pater Pio aangespoord had tot een leven van offerenⁱⁱⁱ, gaf hem nu de kracht zijn zending te voltooien.

Ondertussen gaan de aanvallen door. De oude roddel duikt weer op, dat Pater Pio immorele contacten met zijn geestelijke dochters zou hebben. Weer microfoons, nu in de spreekkamer. Een Monseigneur Maccari wordt op onderzoek gestuurd, vol vooroordelen vanwege slechte zegsmannen. Niemand mag hem en al snel heeft hij de bijnaam "Mgr. Macaroni". Hij doet zijn onderzoek slecht en vraagt onbeschaamd aan de medebroeders naar Pater Pio's intieme leven. Één van hen antwoordde heel direct: "Het enige wat ik kan zeggen is dit: als alle priesters, met inbegrip van de bisschoppen, dezelfde zuiverheid en onschuld als Pater Pio zouden hebben, dan was de Kerk werkelijk heilig in al haar leden. Meer heb ik niet te zeggen!"^{iv} Pater Pio's vijftigjarig priesterjubileum werd overschaduwed door dit onderzoek. Maccari nam toch de moeite hem zelf twee keer te spreken en vertrok daardoor enigermate positiever. Hij bracht verslag uit aan het heilig Officie. En de geschiedenis herhaalde zich. Op 31 mei 1961 gebood dit Officie zeven maatregelen:

- 1 Geen priester of bisschop mag bij Pater Pio's Mis 'assisteren'^v.
- 2 Pater Pio mag zijn Mis niet op een vast tijdstip celebreren.
- 3 Niemand van de pelgrims mag buiten de biechtstoel met Pater Pio praten.
- 4 Niemand mag bij hem biechten zonder toegangkaart.
- 5 Pater Pio mag nooit alleen met een vrouw zijn.
- 6 Gelovigen mogen niet meer in de kloostertuin of sacristie komen.
- 7 Er moet een hek voor Pater Pio's biechtstoel geplaatst worden, zodat men niet kan afluisteren.

Het is duidelijk dat een enorm wantrouwen omgezet is in deze beledigende maatregelen. Een gunstige bijkomstigheid was wel, dat ze wat orde brachten bij de soms chaotische menigte, die vrij de gangen van het klooster in en uit liep. Maar Pater Pio verzuchtte, zoals jaren ervoor: "*Ik ben een gevangene.*"^{vi}

De financiële problemen van de Orde, waar alles mee begonnen was, nam de Heilige Stoel over. Deze sprak Pater Pio vrij om van de Casa-gelden de Orde te hulp te komen en vertrouwde hem nu officieel de leiding van de Casa toe. Aan de ene kant restricties, aan de andere kant erkenning! Gelukkig was nu duidelijk dat de Casa een zelfstandig project was los van de Orde. Juridisch stond het onder toezicht van het Ministerie van Religieuze Zaken.

Ondertussen was het hek rond de biechtstoel geplaatst en hield Pater Pio zich nauwgezet aan de zeven maatregelen. Aan de nog steeds impulsieve Brunatto^{vii}, die zelfs de Verenigde Naties wilde inschakelen, verzekerde Pater Pio: "*Blijf kalm, alles zal weer worden zoals het was.*"^{viii}

Waardering van Paus en bisschoppen

In 1962 begon het Tweede Vaticaans Concilie. Veel concilie-vaders uit heel de wereld maakten van hun lange verblijf in Rome gebruik om Pater Pio op te zoeken. Mary Pyle schertste wel, dat het concilie eigenlijk in San Giovanni plaats vond. Op 18 november 1962 ontving Pater Pio een brief van een Poolse kardinaal Wojtyla. Deze vroeg gebed voor een terminale kankerpatiënte. Pater Pio's reactie: "*Onmogelijk deze brief niet te beantwoorden*". De artsen die haar daags erna wilden opereren vonden geen spoor meer van de ziekte. En op 29 november zond Wojtyla een dankbrief. Eenmaal in 1978 tot Paus gekozen, Joannes Paulus II, maakte hij geen geheim van zijn verering van Pater Pio en bezocht twee maal San Giovanni^{ix}.

Maar meerdere stemmen van waardering klonken er bij hooggeplaatsten in de Kerk. De bisschop van Foggia, Monseigneur Carta, herhaalde na zijn bezoek aan Pater Pio: "Hij leidt naar God. Pater Pio leidt naar God."^x Monseigneur Lercaro, een van de voormannen van de Liturgische hervorming, schrijver van vele werken over gebed, bezocht hem ook: "Ik herinner mij mijn eerste bezoek vele jaren geleden. Ik vond hem in het koor van de kleine kapel van Onze Lieve Vrouw van Genade, op de plaats waar hij gewoon was te bidden. Ik was blij, ook al moest ik wachten voor dat ik hem kon spreken. Ik kon hem natuurlijk niet storen in zijn gesprek met God. Dit was precies de plaats waar hij te vinden was, in gebed. Zijn vroege Mis tussen de menigte en zijn stil gebed in dit verlaten koor, deze waren de wortels van zijn bovennatuurlijke kracht, die zijn woorden vulden, soms hard en direct, maar ook overtuigend en vertroostend."^{xi} Tenslotte noemen we de krachtige kardinaal Ursi, die vele malen vanuit Napels naar San Giovanni reisde: "Zijn hele leven lang beleefde Pater Pio het mysterie van het Kruis. Hij was een mens die met Christus leed, die gekruisigd was met Christus. Hij verdroeg het lijden van elke vorm van vernedering, onbegrip en verraad, gehoorzaam aan God, zoals Jezus. Zijn lijden werd niet alleen veroorzaakt door mensen, want ook de demonen brachten hem veel geestelijk en lichamelijk lijden toe. Van de ochtend tot de avond kwamen ook nog de wanorde, ellende en wanhoop, gevolg van de zonde, op hem neer vanuit de hele wereld, naar hem toegebracht door de ontelbare biechtelingen, die

samenpakten rond zijn biechtstoel. Pater Pio's leven was een ononderbroken offer. Vele jaren leefde hij in die kleine gemeenschap. Geen reizen, geen preken, geen religieuze ceremonieën behalve de Mis, dus geen afwisseling in de dagelijkse dagorde. Voor hem verliep alles monotoon met zijn uren in de biechtstoel, blootgesteld aan de eisen van de massa, die hem vaak met ongecontroleerd fanatisme diep griefden, zoals aan hem te zien was. Zijn apostolaat bestond uit zijn stilte gevuld met God en zijn offer in de biechtstoel. Zijn stil krachtig getuigenis is een slag in het gezicht van hen die menen dat het apostolaat bestaat in activisme, organiseren, materialen verspreiden, technische snuffjes enz., terwijl zij de waarde van het innerlijk leven, van gebed, nederigheid, gehoorzaamheid en offer onderschatten. Woorden, organiseren en hulpmiddelen zijn nuttig, zeker, maar het essentiële is een getuigenis, dat voortkomt uit de doorstraling van de Geest van God."^{xii}

Ook Kardinaal Montini verborg zijn eerbied voor Pater Pio niet. Korte tijd na zijn keuze tot Paus (Paulus VI) stuurde hij een apostolisch administrator naar San Giovanni met de opdracht: "Bevrijd Pater Pio van al wat hem verboden is. Maak hem zijn werk gemakkelijk, zodat hij zijn apostolaat kan vervullen."^{xiii} De inperkingen, die drie-en-eenhalf jaar geduurd hadden, waren voorbij. Daarmee eindigde ook deze terugkerende oorlog van roddel en verdachtmakingen. De enige wapens die Pater Pio daarin gebruikt had, waren de gehoorzaamheid, het geduld en zijn offer.

De laatste jaren

Vanaf 1963 daalde er een wat sombere sfeer over Pater Pio neer. "*Ik kan niet meer*", verzuchtte hij steeds vaker. Zijn trouwe vriend pater Agostino ontviel hem. En de duivel betrad opnieuw de arena met een nieuwe reeks aanvallen, die zouden blijven duren tot aan zijn dood. Hij werd er bang van, zijn vechtlust was op en gekluisterd aan bed voelde hij zich overgeleverd aan de foltering van de kwade geesten. Medebroeders, gewaarschuwd door het lawaai, vonden hem op de grond geslingerd. "*Mijn zoon, blijf toch hier, want 'die' laten me geen seconde in vrede.*"^{xiv} Een andere keer lag hij helemaal bebloed op de grond neergeslagen met wonden in zijn gezicht.

Toch lag het kussen van de stoel onder zijn hoofd. 'Hoe komt het daar?', vroeg een medebroeder en de pater fluisterde: "*De Madonna*"^{xv}.

Maar ook teleurstellingen deden Pater Pio in de jaren na het Tweede Vaticaans Concilie pijn. Hij verklaarde zich gehoorzaam aan het Concilie, dat ondanks alle menselijkheden, toch door de heilige Geest geleid was^{xvi}. Maar met afgrijzen merkte hij hoe mensen het Concilie naar eigen inzichten invulden en zeer selectief aanvaardden. Daarmee sloegen zij een weg in, die uitliep op ongeloof, op het ontkennen van de kernwaarheden van de Openbaring. Datgene waarvan Pater Pio leefde -de nabijheid van de verrezen Godmens, Kruisoffer en zonde, de werkelijke tegenwoordigheid in de Eucharistie, trouw aan Maria, de gehoorzaamheid- werd door mensen bewust en vaak met genoegen overboord gezet. Tot zijn grote ontsteltenis stond onverwacht zijn zuster voor hem. Ze had het klooster verlaten, vanwege de ver doorgevoerde secularisering. Pater Pio was hard: "*Zij hebben inderdaad ongelijk, toch moet je gehoorzamen.*"^{xvii} Had hij voldoende door hoe ongelovig geworden 'oversten' trouw katholieke religieuzen juist langs de weg van de gehoorzaamheid -die zij zelf aan hun modieuze laarzen laptten- tot vergaande gewetensnood konden drijven? Maar Pater Pio stopte het gesprek met zijn zus en ze zagen elkaar nooit meer. Zuster Pia bleef trouw aan haar religieuze roeping en zocht een andere Congregatie. Ze kwam pas bij de begrafenis van haar broer weer naar San Giovanni.

Tot zijn grote schaamte begon *Il Tempo* op 12 februari 1967 delen van zijn brieven aan zijn geestelijk leidsmannen uit de jaren twintig te publiceren. Er werd om stopzetting gevraagd, maar met een typische media-botheid ging de krant ermee door tot 31 maart. Pater Pio's lichamelijke gesteldheid ging mede hierdoor snel achteruit. Sinds 24 november 1966 had hij toestemming om zittend de Mis te lezen. Doktoren gaven hem pillen en spuiten. "Hij werd de prooi van de medicijnen"^{xviii}. Bij alles had hij zijn medebroeders nodig. Vanaf begin 1968 reden zij hem in een rolstoel. Hij hoorde nog maar vijftig biechten per dag. En tijdens de recreatie was hij stil en teruggetrokken.

Innerlijk leed hij aan onrust. Meerdere malen werden gebeden niet verhoord. Dat schokte hem. De twijfel over zijn eigen zielenheil laaide weer op. Zei de Heer niet: "Van ieder aan wie veel is gegeven, zal veel worden geëist, en wie veel is toevertrouwd, van hem zal des te meer worden gevraagd."^{xix} De meest krachtige uitspraken kwamen over zijn lippen: "*Ik ben absoluut niet goed. Ik begrijp niet waarom dit habijt van Sint Franciscus, dat ik zo onwaardig draag, niet van mijn lijf springt. De ergste crimineel op aarde is nog niets in vergelijking met mij. Naast mij is hij een gentleman. Bid toch voor mij, dat ik een goed mens mag worden.*"^{xx} Ook hierin lijkt hij op zijn Ordes-vader Franciscus, die aan het einde van zijn leven opmerkte: "Broeders, laten we God nu gaan dienen, want daar hebben we nog weinig van terecht gebracht."^{xxi} Pater Pio in zijn laatste jaren is niet zoals men een heilige zou voorstellen. Hij is een somber gestemd mens. Een vreugde dat de Hemel voor hem nadert is er niet. Pater Pio heeft altijd aan de voet van het Kruis geleefd, zonder Paaslicht, dat ook nu niet doorbreekt.

Zijn nicht voorzegde hij in 1967, dat hij er over twee jaar niet meer zou zijn. De stigmata beginnen langzaam te helen en weg te trekken. Elke avond vraagt hij aan zijn overste de toestemming om te mogen sterven. Hij voelt dat zijn aardse zending voltooid is.

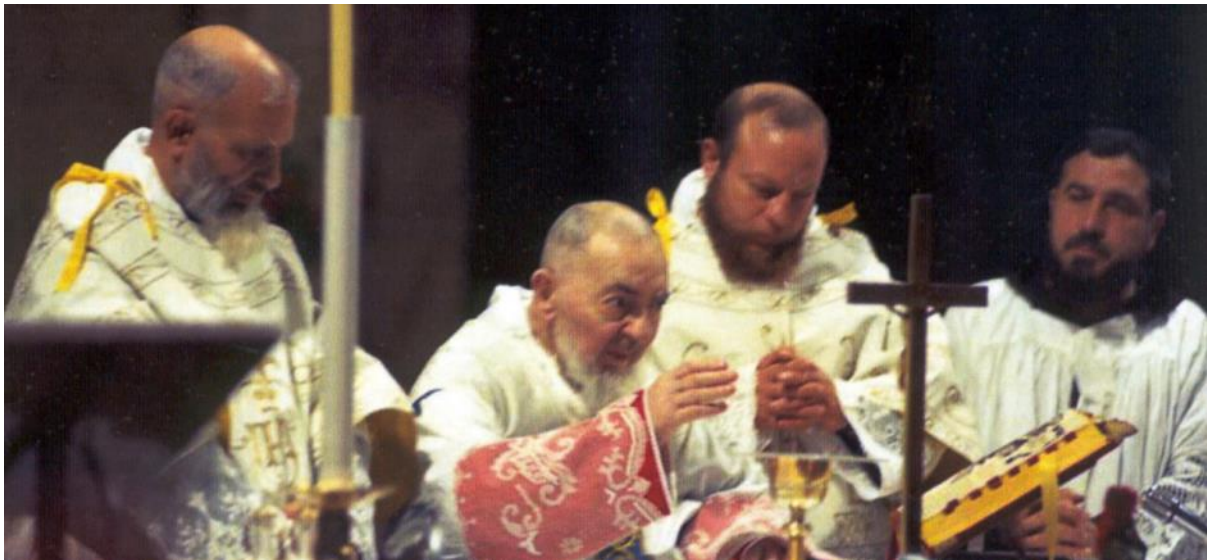
" Jezus... Maria"

Op 26 maart 1968 overleed Mary Pyle. Alle dierbaren van Pater Pio zijn nu gestorven. Hij schrijft in september een lange brief naar de Paus, van wie hij weet hoezeer die lijdt onder het geloofsafval. Hij verklaart zijn gehoorzaamheid aan de heilige Vader, ook aangaande de zo misbegrepen Encycliek *Humanae Vitae*. Hij hoopt dat de Orde zich zal vernieuwen volgens het Tweede Vaticaans Concilie. o.a. door de radicaliteit van hun levensroeping serieus te nemen. En hij biedt zijn lijden aan voor de Paus. Het is zijn kerkelijk testament, zeker voor de gebedsgroepen en zijn geestelijke kinderen, maar in feite voor allen die in deze tijd Rooms-Katholiek willen zijn.^{xxii}

Op 20 september wordt een jubileum gevierd, dat uniek is in de Kerkgeschiedenis. Pater Pio draagt 50 jaar de stigmata. Toch zijn de wonden inmiddels kleiner geworden. Vijftig vazen met rozen versieren de kerk en buiten viert men feest. Pater Pio ligt ziek op bed.

22 september. Het vierde Congres van de gebedsgroepen begint en Pater Pio wordt door de oversten gevraagd de Hoogmis te zingen. Het zal zijn

laatste Mis zijn, de enige die gefilmd is. Bij het afdalen van het altaar zakt hij in elkaar. Op dezelfde dag, zegent men de tombe in, die in de crypte onder het hoofdaltaar voor Pater Pio gebouwd is. Buiten legt men de eerste steen voor een nieuwe kruisweg, naast het klooster tegen de berg op. Pater Pio is inmiddels doodziek. Toch wappert hij 's-avonds nog met zijn zakdoek naar de trouwe gelovigen, die onder zijn celraam staan te wachten. Een laatste vaarwel.

Tot aan middernacht roept hij zes keer een medebroeder om hulp. *"Heb je al de Mis gelezen?"* 'Het is nog wat vroeg.' *"Morgenochtend zal je die voor mij lezen."* Hij spreekt zijn biecht en zegt erna: *"Mijn zoon, als de Heer mij vandaag tot Zich roept, vraag vergeving aan mijn medebroeders voor al de lasten die ik hun bezorgd heb. Vraag hun, en mijn kinderen, te bidden voor mijn ziel."*^{xxiii} Wat later hernieuwt hij zijn Geloften en wil naar het terras. Hij loopt stevig, maar keert snel weer terug naar zijn cel. Daar zakt hij neer. *"Jezus..., Maria"*, fluistert hij onophoudelijk. De broeder gaat hulp halen. *"Maak niemand wakker."* Maar de dokter en de broeders zijn er snel bij. Andere artsen werden erbij geroepen. Pater Pio bidt enkel: *"Jezus..., Maria."* Zijn ademhaling en hart vallen weg. Nog even weten de dokters beide op gang te brengen. Dan om 2.30 uur in de nacht van 22 op 23 september 1968 is het echt voorbij.

Een broeder maakt enkele foto's van de handen, voeten en zijde. Geen stigmata, geen littekens. De pater Gardiaan begreep meteen waarom dit zo was: *"Bij de dood van Pater Pio was zijn zending voltooid en God kan dus de uiterlijke tekenen weghalen."*^{xxiv} *"De bediening was beëindigd, dus de wondtekenen werden beëindigd"*, bevestigde een ander.^{xxv}

De mensen waren geschokt toen Pater Pio er niet was om 7.00 uur om de Mis te lezen en zij het bericht van zijn sterven vernamen. Het lichaam werd opgebaard in een afgesloten kist met stevig glas, zodat niemand erbij kon om 'relikwieën' weg te nemen. Drie dagen lang ging een stoet bedroefde mensen langs de baar. Ze raakten snel de kist aan en hielden hun rozenkransen op het glas. Het gewone leven in San Giovanni lag stil. Op 26 september werd de kist door de stad gereden omgeven door zo'n 100.000 mensen. Onder hen was zuster Pia. Pas laat op de avond om 21.30 uur volgde de Requiemmis. Daarna werd Pater Pio's stoffelijk overschot in de tombe gelegd, waar een zwaar marmeren sarcofaag zijn rustplaats aangeeft.

Voor de broeders van het klooster, de mensen uit de Casa, de bewoners van het dorp brak een nieuwe tijd aan. Het zou niet rustiger worden, integendeel. Ook al is Pater Pio niet meer te vinden aan het altaar of in de biechtstoel, hij bewees zijn blijvende nabijheid voor allen die zijn hulp zochten. En om die hulp te vinden trokken miljoenen naar San Giovanni om bij het graf van Pater Pio te bidden. Paus Paulus VI vatte samen wat Pater Pio betekende en waarom een blijvende dankbaarheid jegens God voor deze pater op zijn plaats is: "Hij genoot wereldfaam, niet omdat hij een groot geleerde was of omdat hij buitengewone middelen aanwendde, maar omdat hij godsvruchtig de Mis opdroeg, omdat hij van 's-morgens tot 's-avonds in dienst stond van de zielen in de biechtstoel, omdat hij, het is moeilijk te zeggen, de vertegenwoordiger van Christus was op aarde, getekend met de wondeteken van onze Verlossing: een man van gebed en van lijden! Dit is de reden waarom wij Pater Pio zo'n dankbare genegenheid toedragen!"^{xxvi}

i. **Derobert.**, blz.738.

ii. **Derobert**, blz.735.

iii. Tijdens haar verschijningen te Fatima in de periode van 13 mei tot en met 13 oktober 1917 riep Maria op tot boete en gebed, anders zouden straffen de wereld treffen. Pater Pio nam deze oproep serieus en vergrootte zijn offergezindheid.

Over Fatima o.a. J. **De Marchi**, *Fatima - vanaf het begin*, Torres Novas 1992 en G.J.M.**van den Aardweg**, *Fatima 1917*, Brugge 1990 en *Honderdjaar Fatima*, De Boog – Betsaida 2017.

iv. **Ruffin**, blz.356.

v. Concelebratie was toen nog niet gebruikelijk. Een priester assisteerde bij de Mis van een andere priester.

vi. **Ruffin**, blz.359.

vii. Zie over hem blz.

viii. **Ruffin**, blz.359. Over deze periode van vervolging handelt de romanachtige biografie van pater **Luna**, *Pater Pio, een geloofsdrama*, Hovine, Marquain 1979 (herdruk in voorbereiding). Deze biografie is tijdens deze vervolgingen opgesteld en daardoor hier en daar al te scherp en incorrect. Toch geeft het boek wel de beklemmende atmosfeer aan, waarin Pater Pio zijn laatste levensjaren moest doorbrengen.

ix. De brief vertaald door Firmin **Feyaerts**, *Carol Wojtyla schrijft Pater Pio*, in *De Stem*, jrg.4, nr.4, blz.14-15.

x. **Ingoldsby**, blz.148.

xi. **Ingoldsby**, blz.149.

xii. **Ingoldsby**, blz.150.

xiii. **Ruffin**, blz.362.

xiv. **Derobert**, blz.773.

xv. **Ruffin**, blz.366.

xvi. Dit was bij al de Concilies zo. Men mag zich van de Concilies uit de eerste eeuwen en daarna geen romantisch beeld vormen! Pater Pio begreep dan ook niet hoe groeperingen, die de 'oude' Concilies beaamden, dit Concilie ineens verwierpen en zich gedeeltelijk of geheel buiten de Kerk opstelden of een soort zelfingevulde binding met 'Rome' er op na hielden.

xvii. *De Stem*, jrg.3, nr.2, blz.6.

xviii. **Derobert**, blz.772.

xix. Lc. 12,48b.

xx. **Ruffin**, blz.373.

xxi. Opgetekend in het eerste leven door Celano geschreven. Zie **A.van Corstanje**, *Franciscus, Bijbel der armen*, Haarlem 1976. blz.145.

xxii. Een inleiding op de brief in *De Stem*, jrg.3, nr.4, blz.16.

xxiii. **Derobert**, blz.778.

xxiv. **Derobert**, blz.781.

xxv. **Ruffin**, blz.372.

xxvi. **Arni**, blz.292.

Verklaring van de gebruikte afkortingen

Arni	Broeder Arni Decorte , <i>Padre Pio</i> , Bierbeek 1987.
<i>Brieven</i>	Pater Pio , <i>Brieven. Briefwisseling met zijn Geestelijke Leiders 1910-1922</i> , Berlicum-Tielt 1993, vertaald door pater Dr.Chr.Niederer S.J.
Derobert	Père Jean Derobert , <i>Padre Pio, transparant de Dieu. Portrait spirituel de Padre Pio au travers de ses lettres</i> , Hovine, Marquain 1987.
<i>De Stem</i>	<i>De Stem van Pater Pio</i> , tweemaandelijks tijdschrift van de Stichting de Stem van Pater Pio, Berlicum. 1 ^{ste} nummer maart 1994.
Ingoldsby	Mary E. Ingoldsby , <i>Padre Pio. His Life and Mission</i> , Dublin 1984 ² .
<i>KKK</i> .	<i>Katechismus van de Katholieke Kerk</i> , Brussel-Utrecht 1995.
Ruffin	C.Bernard Ruffin , <i>Padre Pio: The True Story</i> , revised and expanded edition, Huntington, Indiana 1991.
<i>The Voice</i>	<i>The Voice of Padre Pio</i> , maandelijks tijdschrift, Capucin Friary, San Giovanni Rotondo. 1 ^{ste} nummer februari 1971.